

Скъпи читателю,

Винаги ме е привличала една дребна отметка на кориците на книгите: „По действителен случай“.

При съставянето на този сборник се ръководех от същия принцип. Защото истинските истории почти винаги докосват душата: преживяваме ги, замисляме се над тях и те понякога преобръщат живота ни.

Живеем в най-динамичното време от досегашната човешка история и затова днес, повече отвсякога, възникват много сериозни въпроси, на които няма еднозначен отговор. В сборника са поставени доста подобни въпроси. Те отекват задълго в мнозина, защото на тях не можем и лесно да отговорим. Но всички те ни насочват към най-големия проблем на днешния човек, а той сякаш е, че се страхуваме да спрем. Страхуваме се да се огледаме, да се замислим, да погледнем в себе си. Не желаем да си признаем, че целите в живота ни се свеждат предимно до преходните неща като задоволяване на удоволствия и материални потребности, правене на кариера, завършване на университет, научаване на чужд език, купуване на дом, обезпечаване на наследниците ни и т.н. Докато гоним тези цели, се оказваме твърде заети, за да надникнем в душата си, да поговорим със себе си. Оставяме се да ни носи течението на живота и колкото и да не ни се вярва, често сами се обричаме на това. Понякога, осъзнали безпътицата си, се стряскаме, но дори и тогава трудно намираме сили да спрем, за да погледнем встрани от утъпкания път.

На изключенията от това правило посвещавам този сборник.

Разказите в него са тридесет. Изрично съм посочил кои са по действителни събития. Имената на повечето герои умишлено са променени.

Мартин Ралчевски

4 май 2014 г.

Екситър

Англия

ГЕРОЙ

(по действителен случай)

Пламен се роди през студения декември на 1979 във Враца. Израсна обаче в Стара Загора. Беше живо и будно момче. Тичаше по прашните улици на един от панелните комплекси в града и мечтаеше за подвизи и приключения. Годините бяха тежки. Родителите му трудно свързваха двата края и понякога бяха угрижени. Това смущаваше Пламен и тогава той ги гледаше тъжно с големите си, невинни очи. Скоро обаче забравяше за това и пак поемаше, яхнал пръчка

или седнал на лагерната си количка, по градските улици. Бъдещето му носеше куп неизвестни, но той нямаше как да знае това.

Беше около десетгодишен, когато във въздуха замириса на промяна. Като на шега, една вечер съобщиha по телевизията, че първият човек в държавата подава оставка. В очите на родителите му се появи блясък. Този блясък се появи тогава в очите на милиони българи.

Следващите години бяха динамични и емоционални. Трудностите се увеличиha, но заради заряда от станалите промени се изнизваха някак неусетно. Настъпи краят на века. Забраненият западен свят беше вече достъпен. Хората повярваха, че щастието е реално. Десетки хиляди се редяха пред посолствата за визи. Самолетите с емигранти започнаха да излитат.

Една зимна вечер, връщайки се от работа, изтощена от умора, Антоанета – майката на Пламен – седна пред тихо работещия телевизор и заяви, че вече не издържа.

„Животът е твърде кратък, за да го изживее човек в недоимък и стрес“, разсъждаваше тя.

Бащата на Пламен я подкрепи. И така, от дума на дума, стигнаха до кардинално решение: да емигрират. Антоанета обаче бе премислила всичко предварително. Тя планираше да започне собствен бизнес. Имаше опит в прането, гладенето и химическото чистене. Мъжът е умееше да поправя автомобили. Пламен междувременно бе завършил техникума по електротехника в града и вече имаше занаят. Имаше си и годеница.

Нещата сякаш се подреждаха естествено.

През пролетта на 2005 година багажът бе събран и семейството отлетя за Англия да търси така жадувания по-добър живот. С тях замина и Ваня – годеницата на Пламен. Тя бе красавица, с интелигентно излъчване и добро сърце.

Скоро находчивостта на Антоанета даде очаквания резултат. Тя отвори пералня и бизнесът бързо потръгна. Само месец по-късно нещата се подредиха и за останалите. Пламен бе нает за електротехник в добра английска компания. Баща му постъпи като работник в автомонтьорски цех. А Ваня – като продавачка в магазин за дрехи.

Годините се занизаха безгрижно.

Животът бе труден, но им се усмихваше ласкаво.

Неусетно Пламен бе навършил тридесет и една. Като грижовна майка Антоанета започна да го подканя, че е време да се задоми. Пламен така или иначе вече бе узрял за решението и не му трябваше смелост, за да поиска ръката на Ваня. Любовта между тях бе преминала през добро и лошо. Те се познаваха отдавна и се обичаха чисто и истински.

В навечерието на Коледа на 2011 година двамата решиха да сключат брак идното лято.

Новата 2012 година настъпи и те символично започнаха да броят дните до тържествения момент. Междувременно си намериха самостоятелна квартира, в близост до къщата на родителите на Пламен, и се отделиха.

Новото начало бе положено.

Беше събота, 19 май, и двамата отидоха до Лондон, за да изберат сватбена рокля за Ваня. Спряха се на леко натруфена в долната част, но изчистена от талията нагоре рокля с нежни дантели и цвят – слонова кост. Пламен не бе планирал да купува за себе си костюм, но продавачката го убеди. Избраха

стилен жакард. И така, този ден портфейлът им олекна с над четиристотин паунда, но пък дрехите си заслужаваха.

В сряда сутринта, 23 май, поръчаха пръстените и след кратко обсъждане запазиха и дата за ритуала – 1 юли.

В четвъртък вечерта на Пламен му се наложи да остане до късно на работа. Прибра се след полунощ. Къщата бе тъмна. Ваня спеше. Той влезе тихо. Взе си душ. После се облече, без да вдига шум, и седна на дивана във всекидневната. Докато чакаше да изсъхне косата му, защото не искаше да включва сешоара, незнайно защо и откъде в главата му нахлуха странни мисли. Дали ще имат деца. Здрави ли ще са те. Дали ще ги види пораснали и т.н.

Заспа неспокоен и на няколко пъти се събуждаше без видима причина.

На другия ден се чувстваше леко уморен и през целия ден си представяше как ще се прибере и ще си почине. Обикновено в петък вечер излизаха на бар, но този път той спомена за неразположението си и решиха да останат вкъщи.

Вечеряха, той разтреби масата, а Ваня изми чиниите. Погледаха телевизия и малко преди единадесет часъ си казаха лека нощ. Пламен се обърна с гръб към стената, отпусна се и затвори очи. Без да очаква обаче, под клепачите му изведнъж заплуваха лоши спомени от миналото му. Те бяха толкова ясни и живи, че той се изплаши. Отвори очи. В стаята бе тъмно и тихо. Няколко минути по-късно умората надделя и той пое отново към съня. Спомените обаче бяха още там. Той се запита какво ли може да значи това и неспокойно се обърна на другата страна. Картините следваха една подир друга. Бяха предимно лоши. Сякаш някой бе събрал цялото зло от миналото му в черно-бял филм и го прожектиреше в съзнанието. Пламен беше добър човек. Не бе пакостил никому. Но и той си имаше своите дребни прегрешения, за които явно бе забравил. Така измина повече от час. Той стоически търпеше и чакаше образите да си отидат. По някое време съзнанието му се освободи, неприятните спомени го напуснаха. Надяваше се най-после да заспи, но вместо това стана друго – съвестта му започна да го гризе. Напразно търсеше логиката в тези събития, но не я откриваше. Нервността му растеше. Притиснат от необикновеното преживяване, накрая той се предаде и полугласно каза, че съжалява за всичко.

Минута след това заспа блажено.

По южното крайбрежие на Англия, в продължение на стотици километри, се простират красиви плажове. В по-голямата част от годината те са пусти, но от средата на май до към края на септември по тях има плажувачи. Водата рядко надвишава 13 градуса и затова къпещите се са много малко, но все пак смелчаци не липсват.

Пламен беше спал лошо. Той изпи едно силно кафе с малко мляко, за да се разсъни, и изяде половин запечена филийка с кашкавал. После включи телевизора. Прогнозата бе обещаваща. След кратко колебание предложи на Ваня да се разходят по крайбрежието.

Паркираха колата на платен паркинг и поеа към недалечния плаж на запад от Брайтън. Слънцето беше силно за сезона и много хора, подобно на тях, също бяха решили да се полюбуват на морето.

Събуха се, взеха сандалите си в ръце и безгрижно поеа по пясъка. Високо над главите им прелитаха гларуси. Вълните се разбиваха в брега и децата наоколо хвърляха в тях камъчета. Вятър почти не се усещаше. Хубавото време

караше хората да се разсъбличат и някои по-смели дори да нагазват във водата. Но истински къпещи се нямаше. Водата бе твърде студена.

Двамата вървяха бавно и разговаряха за предстоящата сватба. В душата на Пламен обаче имаше някаква остатъчна тревога от предишните дни. Зад един дървен пристан те забелязаха раздвижване на хората. Някаква жена изведнъж се бе развикала и сочеше уплашено към морето. Плажуващите се събираха около нея. Жената крещеше, че детето е отнесено навътре и се дави.

Пламен на секундата осъзна, че става нещо страшно. Пусна топлата длан на Ваня и се затича към жената, която с ужас сочеше към морето. Миг след това той забеляза далече от брега дребно момиче на около пет години, което се държеше за малък надуваем пояс. То бе на около двеста и петдесет – триста метра навътре в морето. Това го шокира. Жената не спираше да крещи, че има силно течение, че детето току-що било ей тук, пред очите ѝ, до самия бряг, а сега е чак там. Момиченцето пишеше и се бореше за живота си. Пламен погледна към събралите се хора. Повечето се бяха скупчили и се чудеха какво да сторят. Някои се държаха за главите. Други бяха нагазили във водата, викайки и ръкомахайки към детето. Една-единствена жена се събличаше, възнамерявайки явно да се притече на помощ. Колебанието на Пламен трая кратко. Той хвърли на пясъка сандалите си и с бързи крачки, без да се съблича, влезе във водата. А тя бе истински студена. Толкова студена, че когато стигна до слабините му, за момент дъхът му секна. Той обаче преглътна болката и решително се хвърли напред, като заплува енергично. Прободоха го сякаш милион карфици. Координацията му се наруши и той спря. Водата бе мътна и под нея не се виждаше нищо. Огледа се. Момичето бе едва на около стотина метра от него. Той се изненада колко бързо бе изминал разстоянието. Причина за това беше течението, което като река бе повлякло момичето, а сега влачеше и него. Тялото му конвулсивно затрепери. В цялата глъч, идваща от брега, един глас се открои в този миг сякаш по-силно – това бе тъжният и провлачен писък на Ваня, която го викаше по име. Без да се обръща назад, той пое въздух и продължи да плува навътре. Бе добър плувец и знаеше, че няма начин да не се справи. Някога бе плувал с часове в Черно море и бе уверен в себе си. Но това тук не бе родното море. Тази вода беше като че от разтопен лед. Пламен плуваше все по-навътре и по-навътре. Движеше се сравнително бързо, но и момичето също се движеше. И двамата се отдалечаваха от брега. Достигна я след около три минути. Когато я доближи, тя пусна пояса и инстинктивно, като пиявица се вкопчи в него. Това не беше го предвидил. Трябваше да я отстрани, за да не потънат и двамата. Подхвана я отзад така, че главата ѝ да е над водата и да може и той да диша. После се извърна, за да потърси пояса. За няколко секунди обаче той бе се отдалечил на около двадесет метра навътре. Пламен знаеше, че ако момичето се държи за пояса, ще му е по-лесно да я тласка към брега, но вече бе късно. Течението доста бързо отнасяше пояса навътре. Макар разумът му да говореше, че е по-добре да го догони, той се довери на инстинкта си и пое към брега. Момиченцето бе в шок. Беше посиняло от студ и се тресеше. Пламен отдели вкочанените ѝ ръчички от себе си, обърна я с лице към брега и държейки я под мишниците, заплува само с крака към брега. Усилието му бе огромно, а резултатът незначителен. Плуването срещу силното течение бе почти невъзможно. С огромно усилие на волята и пренапрежение на мускулите той правеше всичко възможно, за да достигне брега. Така изминаха около

десет минути. Десет измъчени, страшни минути. Брегът обаче бе все така далеч. Тялото му изнемогваше в ледената вода. До този момент и през ум не му бе минавало, че от студ е възможно толкова много да боли. Беше ужасно. Морето го бе сграбчило в мъртвешка прегръдка и не искаше да го пусне. Силите му свършваха. Още миг и щеше да отпусне ръце и да се предаде. Погледът му се замъгли. Единствено, което го крепеше да продължи, бе момичето. Нейният живот беше в неговите ръце. Пламен плуваше със сетни сили, водата заливаше главата му и той гълташе, без да иска, големи глътки. Не биваше да спира нито за миг. Ако спре, силното течение щеше да го отнесе навътре. Борбата със стихията беше безмилостна. В следващите шест-седем минути той успя да измине около петдесет метра. От брега вече го делеше сравнително малко. Пламен знаеше, че при нормална температура на водата би се справил със силното течение, но тук всичко беше наопаки. Температурата бе нетърпимо ниска, ръцете му бяха блокирани, а течението го дърпаше неумолимо назад. Положението бе наистина лошо. Надеждата гаснеше. Пламен губеше сили. Още най-много минута и щеше да изпусне детето. Тогава забеляза жената. Онази жена, която се събличаше преди това, сега идваше на помощ. Плуваше към тях, решена на всичко. Това го мобилизира и той с огромно усилие на волята заплува със сетни сили към нея. Срещнаха се скоро. Жената пое детето от ръцете му, обърна се и продължи към брега. След като предаде момичето, Пламен за миг изгуби съзнание. Опомни се на около метър под водата. В дробовите му бе нахлула вода. Той изплува нагоре, показва се на повърхността, изкашля се и повърна водата. Това го обезсили до краен предел. Едва успя да се извърне. Опитваше се да се задържи по гръб над водата. Прекара така около минута и нещо. Обърна се с намерение да продължи, но забеляза, че се е отдалечил от брега. Нямаше вече никакви сили да плува, нито пък воля. Не усещаше тялото си. То бе сковано. Стихията го поглъщаше. С последни напъни надигна глава, за да види къде са жената и момичето. Жената вече ходеше по дъното. Виждаха се раменете и гърбът ѝ. Момичето бе спасено. Пламен въздъхна с облекчение. Опитва се да открие в далечината и Ваня, но сред многото човешки силуети не я разпозна. Нямаше сили да продължи. Течението бе неумолимо. С всеки изминал миг фигурите на хората ставаха по-малки. Отново глътна вода. Опитва се да я върне обратно, но погълна още. И още. В този момент пред него се появиха същите онези страшни картини от изминалата нощ. Но този път те се движеха стократно по-бързо. После за миг видя Ваня в булчинската рокля. Беше красива. Невероятно красива и усмихната. Пламен не знаеше дали диша, или не. Не виждаше нито вода, нито небе. Имаше само отделни образи от миналото и настоящето. И тогава настана тишина. Такава дълбока и плътна тишина, сякаш светът бе престанал да съществува. Чуден, светъл юноша с неописуема красота бе застанал пред Пламен. Присъствието му го зарадва и той инстинктивно протегна ръце към него. Юношата му се усмихваше. Борбата с водата, болката от студа, далечната глътка – всичко бе изчезнало. Пред него сега беше същество от друг свят. Отново понечи да го докосне. Юношата се наведе и го хвана за ръката. Саможертвата на Пламен бе оценена. Очакваше го наградата.

Послепис :

Фамилията на Пламен е Петков.

Той бе погребан с почести като герой.